

Z czym mierzą się podmioty sportowe?

Omówienie wybranych zagadnień związanych z przetwarzaniem danych osobowych w branży sportowej

Anna Kwiecień

r.pr. dr Katarzyna Siemion

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

INSTYTUT SPORTU
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Dane osobowe

wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej (art. 4 pkt 1 RODO)

Dane osobowe

DANE OSOBOWE to ślad jaki pozostawiamy w systemach informatycznych i programach, w dokumentach, w internecie – mediach społecznościowych.

Każda organizacja ma z nimi do czynienia, i nieważne czy jest to mały Klub sportowy czy duży Związek.

DANE ZWYKŁE w sporcie, to nie tylko imię i nazwisko, to także informacje takie jak: miejsce zamieszkania, klub w którym zawodnik trenuje, nr pesel, nr licencji trenera, data urodzenia, wiek, numer buta, rozmiar koszulki, wizerunek - wykonane zdjęcia lub filmy z udziałem zawodnika, trenera, sędziego.

DANE OSOBOWE SZCZEGÓLNYCH KATEGORII w sporcie to głównie dane dotyczące stanu zdrowia, w tym kontuzji, dane biometryczne, i wszystkie dane określone enumeratywnie w art. 9 RODO.

Dane osobowe

BIOMETRIA bada wszystko, co pozwala na identyfikowanie indywidualnych cech. Jest wykorzystywana głównie przy weryfikacji tożsamości, autoryzacji dostępu do systemów informatycznych czy ogólnej identyfikacji.

MA TEŻ CORAZ SZERSZE ZASTOSOWANIE W SPORCIE:

- inteligentne zegarki, opaski i sensory biometryczne dostarczają danych w czasie rzeczywistym dotyczących różnych parametrów fizjologicznych podczas treningu i zawodów. Zawodnicy, trenerzy, służby medyczne mogą śledzić puls serca, poziom saturacji tlenu, długość i jakość snu, ruchu, pomiar siły uderzenia piłki, analizę ruchu gracza na boisku podczas treningu czy meczu, szybkość jazdy, biegu, równowagę, aktywację mięśniową, tempo oddychania i inne predyspozycje psycho-fizyczne
- analizując te dane, uzyskuje się informacje na temat wyników, można zidentyfikować obszary do poprawy i podejmować świadome decyzje dotyczące programów treningowych, pozwala to sportowcom maksymalizować swój potencjał przy minimalizacji ryzyka kontuzji lub przepracowania.

Dane osobowe

DANE OSOBOWE DOTYCZĄCE WYROKÓW SKAZUJĄCYCH I CZYNÓW ZABRONIONYCH lub powiązanych środków bezpieczeństwa na podstawie art. 6 ust. 1 wolno dokonywać wyłącznie pod nadzorem władz publicznych lub jeżeli przetwarzanie jest dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. Wszelkie kompletne rejestry wyroków skazujących są prowadzone wyłącznie pod nadzorem władz publicznych.

Przetwarzanie danych osobowych

Jakiegolwiek operacje wykonywane na danych osobowych bez względu na to czy jest to dokonywane w sposób **zautomatyzowany** czy **niezautomatyzowany** (art. 4 pkt 2 RODO).

zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczenie, usuwanie, niszczenie.

Przetwarzanie danych osobowych

- przetwarzasz, kiedy rejestrujesz zawodnika,
- przetwarzasz, jeśli organizujesz zawody, turniej, zgrupowanie lub mecz,
- przetwarzasz, jeśli zawodnik dorosły lub małoletni odniósł kontuzję,
- przetwarzasz, gdy przechowujesz zgłoszenia, deklaracje zawodników, formularze, protokoły oraz gdy wysyłasz je pocztą, mailem lub kurierem,
- przetwarzasz, gdy przekazujesz dane zawodnika do ubezpieczenia,
- przetwarzasz, kiedy publikujesz w mediach społecznościowych zdjęcia, filmy czy udostępniasz je innym podmiotom,
- przetwarzasz także dane kibiców zgromadzone w swoich bazach.

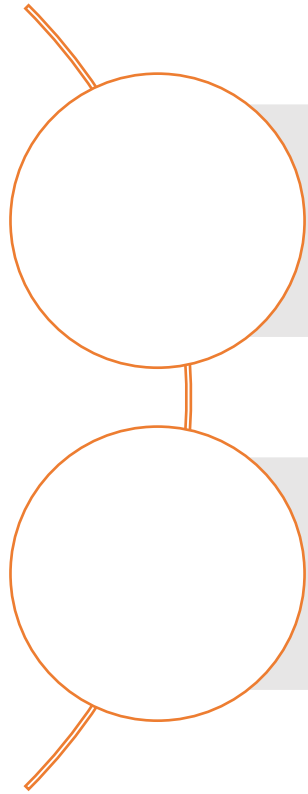
Kto jest kim w procesach przetwarzania danych osobowych?

Administrator danych osobowych

Podmiot przetwarzający

Współadministrator danych osobowych

Administrator danych osobowych

osoba fizyczna bądź prawna, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala **cele i sposoby** przetwarzania danych osobowych (art. 4 pkt 7 RODO)

konieczność spełnienia obowiązków wynikających z przepisów RODO

**Kim jest Administrator danych osobowych w podmiotach sportowych,
i jakie z tego tytułu posiada obowiązki?**

ZWIĄZEK SPORTOWY

KLUB

ZWIĄZEK WOJEWÓDZKI

PODMIOTY OKOŁOSPORTOWE

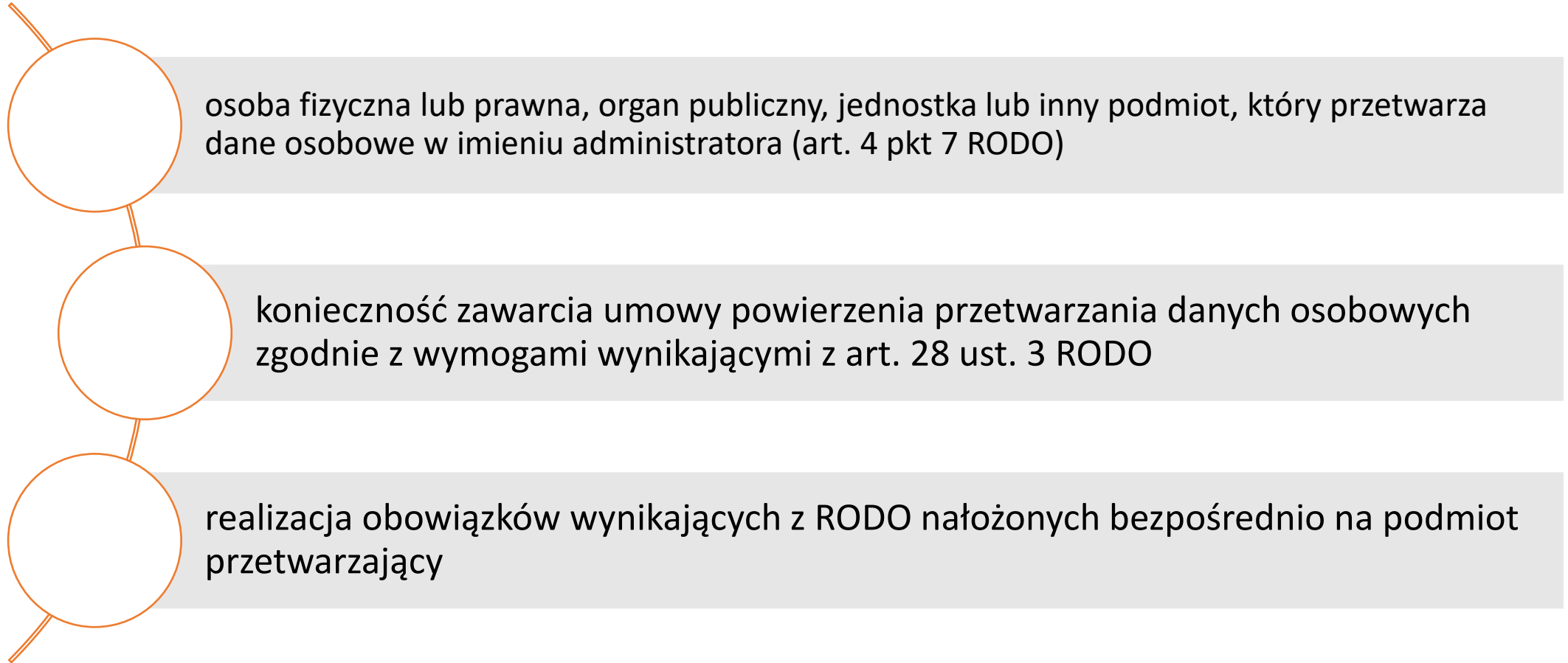
Kim jest Administrator danych osobowych w podmiotach sportowych, i jakie z tego tytułu posiada obowiązki?

- jeśli podmiot sportowy zbiera dane zawodników w tym dzieci, ich rodziców i opiekunów prawnych, trenerów, sędziów, kibiców to staje się **Administratorem tych danych**, lub przetwarza te dane w imieniu administratora występując wtedy w roli **Procesora**
- Administrator zobowiązany jest zabezpieczać i chronić dane przed nieuprawnionym ich wykorzystaniem.

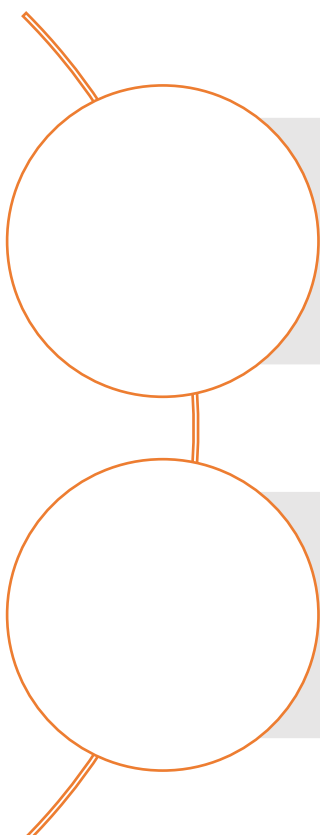
Administrator danych osobowych musi pamiętać:

- dane osób niepełnoletnich może przetwarzać tylko za zgodą ich opiekunów (rodzice, opiekunowie prawni)
- aby przetwarzać dane zawodników pełnoletnich należy posiadać stosowne podstawy prawne w tym uzyskać zgodę
- gdy dojdzie do naruszenia danych należy to natychmiast zgłosić do organu nadzorczego
- należy pamiętać o prawach osób. W każdej chwili mogą oni skorzystać ze swoich uprawnień i z różnych przyczyn skierować do Związku jako Administratora swoje żądania: prawo do sprzeciwu wobec przetwarzania danych ich dotyczących lub ich dzieci/podopiecznych, prawo do usunięcia danych lub ich modyfikacji.

Podmiot przetwarzający

Współadministrator danych osobowych

jeżeli **co najmniej dwóch** administratorów wspólnie ustala cele i sposoby przetwarzania, są oni współadministratorami (art. 26 ust. 1 RODO)

konieczność poczynienia wspólnych uzgodnień zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 26 ust. 1-3 RODO

Współadministrowanie danymi w podmiotach sportowych

- nie wszystkie dane przetwarzane pomiędzy Związkami Sportowymi, Związkami Wojewódzkimi, a Klubami, są oparte o konstrukcję wyłącznego Administratora. Określone kategorie danych są przetwarzane również w ramach **współadministracji**, taki sposób przetwarzania musi zostać zabezpieczony przez administratorów stosownymi porozumieniami, i procedurami, co do sposobu podziału wykonywania swoich obowiązków
- celem jest dążenie do takiego rozłożenia odpowiedzialności, aby nie narazić się na jednostronne ryzyko, gdzie wyłączną odpowiedzialność ponieść może Związek Sportowy, lub Związek Wojewódzki, lub Klub.

Udostępnienie a powierzenie przetwarzania danych osobowych

Udostępnienie danych osobowych

- konieczność posiadania podstawy prawnej – art. 6 ust. 1 lub art. 9 ust. 2 RODO

Powierzenie przetwarzania danych osobowych

- konieczność zawarcia umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych zgodnie z wymogami wskazanymi w art. 28 ust. 3 RODO

Powołanie Inspektora Ochrony Danych

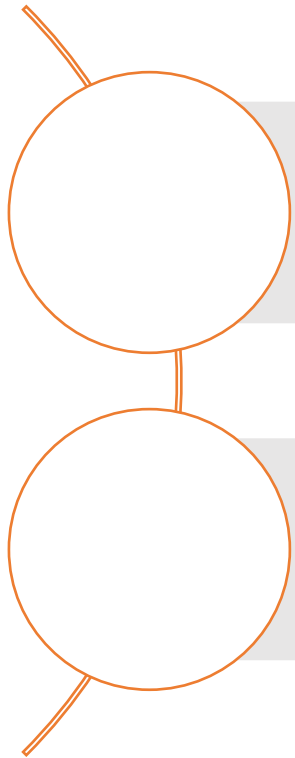
Obowiązkowe

- organy i podmioty publiczne (jednostki sektora finansów publicznych, instytuty badawcze oraz NBP)
- główna działalność ADO lub PP polega na operacjach przetwarzania wymagających regularnego i systematycznego monitorowania osób na dużą skalę
- główna działalność ADO lub PP polega na przetwarzaniu na dużą skalę danych, o których mowa w art. 9 lub art. 10 RODO

Dobrowolne

W przypadku grupy przedsiębiorstw możliwe jest powołanie jednego IOD, o ile można będzie łatwo nawiązać z nim kontakt z każdej jednostki organizacyjnej.

Charakter prawny współpracy IOD z ADO

zatrudnienie IOD w ramach wewnętrznej struktury

outsourcing usług IOD

Status Inspektora Ochrony Danych

- konieczność posiadania odpowiednich kompetencji i wiedzy z zakresu ochrony danych osobowych
- konieczność włączania IOD we **wszystkie sprawy** dotyczące ochrony danych osobowych
- IOD nie odpowiada osobiście za nieprzestrzeganie wymogów dotyczących danych osobowych - odpowiedzialność spoczywa na ADO i PP
- do obowiązków ADO i PP należy umożliwienie **efektywnego** wykonywania zadań przez IOD

Status Inspektora Ochrony Danych

- bezpośrednio podlega **najwyższemu kierownictwu** ADO lub PP
- jest zobowiązany do **zachowania tajemnicy i poufności** co do wykonywania swoich zadań
- **nie jest odwołany ani karany** przez ADO ani PP za wypełnianie swoich zadań
- IOD może wykonywać inne zadania i obowiązki. ADO lub PP zapewniają, by takie zadania i obowiązki nie powodowały **konfliktu interesów** (art. 38 ust. 6 RODO) - co do zasady za konflikt interesów będą uważane stanowiska kierownicze (dyrektor generalny, dyrektor finansowy, (...)) kierownik działu HR, kierownik działu IT) (tak: wytyczne Grupy Roboczej art. 29 dotyczące inspektorów danych osobowych z dnia 13 grudnia 2016 r.)

Zadania Inspektora Ochrony Danych

- informowanie o obowiązkach wynikających z RODO oraz innych przepisów UE lub państw członkowskich o ochronie danych i doradztwo w tym zakresie
- monitorowanie przestrzegania przepisów, polityk
- szkolenia, audyty
- udzielanie zaleceń co do oceny skutków dla ochrony danych oraz monitorowanie jej wykonania
- współpraca z organem nadzorczym (PUODO)
- pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla organu nadzorczego

Prawa przysługujące osobom, których dane są przetwarzane

- prawo dostępu do danych osobowych
- prawo do sprostowania danych osobowych
- prawo do usunięcia danych osobowych
- prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych
- prawo do przenoszenia danych osobowych
- prawo do sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych
- prawo do niepodleganiu decyzji opartych na zautomatyzowanym przetwarzaniu
- prawo do wycofania zgody na przetwarzanie danych osobowych

Ochrona osób, których dane są przetwarzane w sporcie

Zasady realizacji praw osób, których dane są przetwarzane

- osoba, której dane osobowe są przetwarzane powinna zostać poinformowana o przysługujących jej prawach (**klauzule informacyjne**)
- osobie, której dane są przetwarzane należy umożliwić skorzystanie z przysługujących jej praw
- należy wprowadzić procedury ułatwiające osobie, której dane dotyczą wykonywanie praw
- co do zasady skorzystanie z praw jest wolne od opłat

Zasady realizacji praw osób, których dane są przetwarzane

- konieczność identyfikacji osoby, która występuje z żądaniem
- zapewnienie jasnej, przejrzystej komunikacji z podmiotami danych
- konieczność uczestnictwa właścicieli procesów w realizacji żądania
- konieczność udzielenia odpowiedzi na żądanie

Termin realizacji praw

Bez zbędnej zwłoki,
najpóźniej w terminie
miesiąca od otrzymania
żądania

- realizacja żądania
- jeżeli ADO nie zamierza spełnić takiego żądania – musi podać przyczyny odmowy i poinformować o prawie złożenia skargi do PUODO oraz środkach ochrony prawnej przed sądem

Przedłużenie o kolejne dwa
miesiące

- możliwe z uwagi na skomplikowany charakter żądania lub liczbę żądań
- w w/w terminie konieczność poinformowania o przedłużeniu terminu i podanie przyczyn tego opóźnienia

Przykłady realizacji praw osób, których dane są przetwarzane w podmiotach sportowych

UWAGA! Ten e-mail został wysłany przez zewnętrznego nadawcę. Zachowaj szczególną ostrożność przy pobieraniu załączników lub kliknięciu w link

Dzień dobry,

W załączniku przesyłam wypełniony wniosek/oświadczenie o rozwiązaniu umowy z wnioskiem o usunięcie Profilu.

Proszę tylko pozostawić dane w ekstranecie ze względu na to że jestem nadal zawodnikiem.

 Kliknij
oswiadczzpn.jpg

Ochrona osób, których dane są przetwarzane w sporcie

Przykłady realizacji praw osób, których dane są przetwarzane w podmiotach sportowych

Wnoszę o usunięcie (wykonanie mojego prawa do „bycia zapomnianym”) moich następujących danych osobowych:

- Usunięcie mojego konta na stronie laczynaspilka.pl
- Imię i nazwisko
- PESEL
- Adres e-mail
- Hasło oraz pochodne wersje hasła
- Adres IP
- Numer telefonu
- Adres zamieszkania
- Daty i godziny logowań oraz rejestracji na stronie i na podstronach WWW
- Dane osobowe zawarte w logach serwerów
- Dane osobowe zawarte w poczcie e-mail
- Konto na stronie WWW
- Wszelkie inne dane osobowe
- Również niniejszy wniosek o usunięcie łącznie z jego treścią
- Informacje o zakupionych biletach
- Informacje o miejscach na stadionie przyznanych wraz z zakupionym biletem.
- Informacje z monitoringu (z kamer na stadionie).

Ochrona osób, których dane są przetwarzane w sporcie

Przykłady realizacji praw osób, których dane są przetwarzane w podmiotach sportowych

Wnoszę o powiadomienie o tym usunięciu wszystkich odbiorców, którym Administrator moje dane osobowe ujawnił.

Wnoszę o powiadomienie mnie o tych odbiorcach.

Wnoszę o powiadomienie mnie o dokonanym usunięciu zgodnie z art. 19 RODO.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 lit a RODO (administrator nie potrzebuje do niczego moich danych osobowych), art. 17 ust. 1 lit b RODO (cofam zgodę), art. 17 ust. 1 lit c RODO (wnoszę sprzeciw).

Oprócz tego wypowiadam Administratorowi wszelkie zawarte umowy.

Marcin Miotk

Osoba, której dane osobowe dotyczą

Pismo podpisane przez Profil Zaufany

Prawo do złożenia skargi do PUODO

- przystępuje niezależnie od innych środków ochrony prawnej przed sądem
- przystępuje, jeżeli osoba sądzi, że przetwarzanie danych osobowych jej dotyczących narusza przepisy RODO
- konieczność rozpatrzenia skargi przez PUODO
- PUODO informuje skarżącego o postępach i efektach rozpatrywania skargi

Naruszenie ochrony danych osobowych

naruszenie bezpieczeństwa prowadzące do przypadkowego lub niezgodnego z prawem **zniszczenia, utracenia, zmodyfikowania, nieuprawnionego ujawnienia lub nieuprawnionego dostępu** do danych osobowych przesyłanych, przechowywanych lub w inny sposób przetwarzanych (art. 4 pkt 12 RODO)

Obowiązki ADO w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych

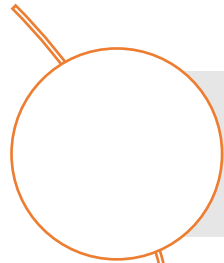
bez zbędnej zwłoki - w miarę możliwości, **nie później niż w terminie 72 godzin po stwierdzeniu naruszenia** – zgłoszenie naruszenia **organowi nadzorczemu**, chyba że jest mało prawdopodobne, by naruszenie to skutkowało ryzykiem naruszenia praw lub wolności osób fizycznych

do zgłoszenia przekazanego organowi nadzorczemu **po upływie 72 godzin dołącza się wyjaśnienie przyczyn opóźnienia**

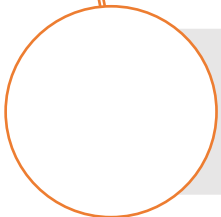
elementy zgłoszenia wynikające z art. 33 ust. 3 RODO – na formularzu udostępnionym przez organ nadzorczy

konieczność dokumentowania naruszeń

Obowiązki ADO w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych

jeżeli naruszenie ochrony danych osobowych może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator bez zbędnej zwłoki zawiadamia osobę, której dane dotyczą, o takim naruszeniu

elementy zawiadomienia wynikające z art. 34 ust. 2 RODO

wyjątki od tego obowiązku wynikające z art. 34 ust. 3 RODO

Sankcje za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych

odpowiedzialność administracyjna

odpowiedzialność karna

odpowiedzialność cywilna

Odpowiedzialność administracyjna

- administracyjne kary pieniężne nakładane w drodze decyzji administracyjnej przez PUODO w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dot. ochrony danych osobowych
- mogą być nakładane zarówno na **ADO**, jak i **PP**
- postępowanie może być wszczęte z urzędu lub na skutek zgłoszonej skargi
- w zależności od okoliczności indywidualnego przypadku, może nałożyć karę obok lub zamiast **środków naprawczych** takich jak np. ostrzeżenie, upomnienie, nakazanie sprostowania lub usunięcia danych osobowych czy wprowadzenie zakazu przetwarzania
- podmiot, który został ukarany administracyjną karą pieniężną może zaskarżyć decyzję w ramach postępowania sądowo-administracyjnego, wnosząc w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia skargę do WSA

Odpowiedzialność administracyjna

Nałożenie kary

- administracyjne kary pieniężne nakładane są, zależnie od okoliczności każdego **indywidualnego** przypadku, zawsze jednak powinny być **skuteczne, proporcjonalne i odstraszające**

Wysokość kary

- do 10 000 000 euro lub 2% całkowitego rocznego obrotu z poprzedniego roku przedsiębiorstwa
- do 20 000 000 euro lub 4% całkowitego rocznego obrotu z poprzedniego roku przedsiębiorstwa

Odpowiedzialność administracyjna – kara nałożona przez organ nadzorczy na Związek Piłki Nożnej

Ukarany Podmiot: Dolnośląski Związek Piłki Nożnej

Kwota: 12 950 € (55 750,50 PLN)

Podstawa naruszenia: art. 6 RODO.

Zakres naruszenia: Związek sportowy opublikował dane osobowe dotyczące sędziów, którym przyznano licencje sędziego drogą internetową: **imiona i nazwiska, a także dokładne adresy i numery PESEL**. Tymczasem **nie ma podstawy prawnej**, aby tak szeroki zakres danych dotyczących sędziów był dostępny w Internecie. Ujawniając je, **Administrator** stwarzał potencjalne ryzyko ich nieuprawnionego użycia, np. podszywania się pod nich w celu zaciągania pożyczek lub innych zobowiązań. Chociaż **Związek sam zauważył swój błąd, o czym świadczy powiadomienie Prezesa UODO o naruszeniu ochrony danych osobowych**, fakt, że próby usunięcia go były nieskuteczne, determinował nałożenie kary.

Odpowiedzialność administracyjna – kara nałożona przez organ nadzorczy na Związek Piłki Nożnej

- **zakres oceny naruszenia:** przy ustalaniu wysokości kary finansowej (55 750,50 zł) Prezes UODO wziął pod uwagę między innymi czas trwania naruszenia oraz fakt, że dotyczył on dużej grupy osób (585 sędziów). UODO stwierdziło, że chociaż naruszenie zostało ostatecznie usunięte, miało ono poważny charakter
- **okoliczności łagodzące:** nakładając karę, UODO wzięło również pod uwagę okoliczności łagodzące, takie jak dobra współpraca między Administratorem, a organem nadzorczym lub brak dowodów, że szkoda została wyrządzona osobom, których dane zostały ujawnione.

Odpowiedzialność administracyjna – kary nakładane przez europejskie organy nadzorcze na podmioty sportowe

KRAJ: AUSTRIA

Data ukarania: 07-2020

Ukarany Podmiot: **TRENER PIŁKI NOŻNEJ**

Kwota: 11 000,00 €

Podstawa naruszenia: art. 6 RODO

Zakres naruszenia: Kara została nałożona na trenera piłki nożnej, który potajemnie filmował zawodniczki podczas kąpieli.

Odpowiedzialność karna

Kto przetwarza dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do ich przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch.

Jeżeli powyższy czyn dotyczy danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, danych genetycznych, biometrycznych, o stanie zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat trzech (art. 107 ustawy o ochronie danych osobowych).

Odpowiedzialność karna

Kto udaremnia lub utrudnia kontrolującemu prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch.

Tej samej karze podlega kto, w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej, nie dostarcza danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej lub dostarcza dane, które uniemożliwiają ustalenie podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej (art. 108 ustawy o ochronie danych osobowych).

Odpowiedzialność cywilna

- każdej osobie przysługuje prawo do żądania zaniechania naruszenia ochrony danych osobowych oraz prawo do odszkodowania
- ADO odpowiada za szkody spowodowane przetwarzaniem naruszającym RODO (w pełnym zakresie), natomiast PP odpowiada za szkody spowodowane przetwarzaniem wyłącznie, gdy nie dopełnił obowiązków, które RODO nakłada bezpośrednio na PP, lub gdy działał poza zgodnymi z prawem instrukcjami ADO lub wbrew tym instrukcjom
- ADO lub PP zostają zwolnieni z odpowiedzialności, jeżeli udowodnią, że w żaden sposób nie ponoszą winy za zdarzenie, które doprowadziło do powstania szkody

Odpowiedzialność cywilna

- dochodzona przed sądem cywilnym
- możliwe dochodzenie roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych oraz naruszenia prawa do wizerunku

Akademia Zarządzania Sportem

Anna Kwiecień
e-mail: anna.kwieceń@pzpn.pl

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO
KATARZYNA SIEMION

Katarzyna Siemion
e-mail: k.siemion@ks-kancelaria.com.pl;
k.siemion@uwb.edu.pl

